

Интервју водила Драгана Матовић

Писмо председника Србије генералном секретару УН Бан Ки Муну, који је предложио реконфигурацију Унмика изазвало је бурне полемике, више због онога што председник Србије није рекао него због онога што јесте. Доскорашњи партнер у влади, странка премијера ДСС, замерила му је да није био довољно јасан, ни довољно оштар.

Разлика у начину? Министар за Косово и Метохију Слободан Самарџић каже у суштини.

«Нема «меког» начина да се међународној заједници каже да Србија не прихвата Еулекс», каже министар Самарџић.

«Еулекс не може да се лагализује јер Еулекс има мандат да надгледа независност Косова. И то је оно што је Тадић пропустио да каже у свом писму Бан Ки Муну. И ту је наш спор. Ми се споримо да ли ћемо да прећутно прихватимо надгледану независност Косова. Ако ви данас не кажете јасно да сте против Еулкса, ви прећутно прихватате његову функцију надзорника независног Косова, јер то пише у његовом родном листу. Не може се рећи – ми прихватамо Еулекс, али да не ради по Ахтисаријевом плану. То онда није Еулекс. Нема Еулкса ван Ахтисаријевог плана. Морате бити јасни ако хоћете да вас подрже Руси, Кинези, Шпанци, Грци. У томе је ствар», објашњава Самарџић.

Срби већ осећају последице косовског устава . О ни не могу да живе нормално, да воде децу код лекара, да возе аутомобиле... Да ли је Акциони план предвидео све ово што се сада дешава?

Јесте, било је предвиђено, ми смо очекивали да ће Албанци претендовати да прошире своју власт на цело Косово.

И очекивали сте да ће Срби имати ову врсту проблема?

Јесмо. И за ту ситуацију имамо решење. То је изградња институција Републике Србије на Косову и Метохији. То је радило Министарство за Косово и Метохију и то смо урадили јако прилежно и зато смо имали критике и у Србији и у самој влади. Пуно људи, министара, партија се бојало да Србија успостави своје институције на Косову тамо где се то може, где Срби живе и где то прихватају.

Да, али да ли је Акциони план предвидео и неке конкретне мере које би Србима помогле да сада тамо преживе и да не оду са Косова?

Акциони план то није могао и то није било реално. Јер да бисте ви спровели одбрану Срба на Косову у енклавама где их малтерирају морате имати физичку силу, полицију и војску. Као што знате ми то немамо на Косову и Метохији, а Акциони план није предвидео да полиција и војска Србије упада на Косово.

Нисам мислила на ту врсту помоћи, већ на неку врсту савета шта да раде. Да ли, на пример, да узимају њихова документа да би себи олакшали живот?

То, разуме се, није предвиђено, то је конфликт две власти на терену око истог становништва. Питање је да ли становништво прихвата једну или другу власт. Срби су негде, зато што су морали, до сада некада и прихватили невољно привремене институције и негде и радили за њих. И ми смо то разумели. Сада је ситуација јако тешка јер људи морају да прихватају одлуке једне или друге власти. Ми не можемо рећи Србима да прихвате било какве, чак и техничке одлуке албанских власти, јер би на тај начин посредно и непосредно признали државу Косово. Али ако ме питате за одбрану физичких лица, појединачних особа, наш савет јесте да они живе свој живот као и до сада и да слушају само инструкције српских власти и српских локалних органа власти.

Какве ће то инструкције бити?

То не могу да кажем, то још није до детаља све разрађено. Они ће имати неке опште инструкције, а како ће их примењивати на терену, то је ствар њихове процене, а пре свега локалних органа власти.

Али како ће и ти локални органи власти заштитити било ког Србина на Косову кад немају никакве инструменте власти?

Не, имаће они инструменте власти, своје управе, извршне органе, имаће полицију, та је ствар отворена за договор са Унмиком, ми тражимо да та полиција буде директно под Унмиком.

Да ли је то реално?

Реално је да ми са УН наставимо разговор о томе. Ту ће бити важно да се за сваку реално важну животну ситуацију предвиди реакција локалних органа власти на заштити живота Срба.

Добро, али шта бисте ви радили да сте тамо и да возите дете код лекара и да вас, као што њима раде, зауставе и да нема даље?

Ми не можемо да заштитимо родитеље који возе дете код лекара данас, то је сад ситуација од неколико дана или недеља која је потпуно нерегулисана. Али ако буду Албанци примењивали неко насиље над Србима, онда, говорим моје мишљење које одговара ситуацији, онда би Србија морала да предузме неке мере према Косову као целини.

Какве?

Мислим на економске мере. Нека врста санкција према Косову где би се онда и Косово и међународно присуство на Косову запитали да ли је то паметно што њихове локалне власти раде према Србима.

Није спорно то што Србија мора да ради као држава, али шта је са оним делом који се односи на живот тих појединачних људи, јер ако них не буде на Косову, онда нема сврхе ни државна политика ни сви ти други потези.

Србија не може да заштити сваког свог грађанина на Косову, то је сасвим јасно. Значи за такве појединачне случајеве ми морамо рећи – нека се људи сналазе како знају и умеју. Кад га полиција заустави на друму, он не може да извади листу инструкција и да прочита. Мора да се снађе како зна и уме. Ако треба, нека их поздраве и лепо им каже ви сте за мене власт, само да га пусте и не убију, ми то нећемо доводити у питање. Они ће сада имати администрацију која ће им помагати у свакодневном раду, ту администрацију ће обучавати и плаћати Београд. То је процес који ће трајати, али који ће дати резултате. Ви ћете ме сад питати, а шта ако сви побегну док то не да резултате? Може да се деси. То је опасна ситуација. Међународна заједница није трепнула за изостанак повратка расељених. Неће ни сада нико трепнути ако неки Србин оде. Чак ни новине, јер је њима занимљива масовна бежанија, а тога неће бити.

У великим енклавама Срби ће се одржати сасвим сигурно.

Та прича о економским санкцијама је наилазила на приличан отпор до сада?

Имате људе који хоће неку озбиљну болест да лече аспирином. Али не зато што мисле да ће аспирин то да излечи, већ да би, као, нешто радили, а заправо ништа не урадили. Ако неко мисли да Србија, у случају да крене терор над Србима, не треба да предузме све мере којима располаже и да ће моћи да реши проблем Косова такозваним европским методама, нека проба ако дође на власт, па онда за седам дана ни једног Србина више неће бити на Косову.

Ако вам неко упадне у стан и хоће да вам покраде намештај, и приде убије децу, ја вас

Нема „меког“ начина да се Бриселу и САД каже "не"

Пише: Слободан Самарџић
петак, 20 јун 2008 21:45

питама као мајку, докле је ваша граница одбране. Ако ме питате да ли неко кога физички нападно треба физички да се брани, мој одговор је да. Треба. Ако је у питању држава као организована људска заједница онда мора организовано физички да се брани.

Јесу ли „пукли“ ваши преговори са социјалистима и да ли, уопште, има преговора?

Нема преговора већ десет дана.

Значи, они не говоре истину?

Мислим да су они у тешким мукама. Дачић не контролише ту коалицију. Палма је отишао у Европу пре више месеци, пре избора, Кркобабић, је иако старији, нешто млађе новопечени Европљанин. СПС је подељен, у најмању руку. Они нису очекивали да ће у једном моменту да дођу у ситуацију „или-или“, што се у политици увек догађа. Ви морате да избегавате ситуације „или-или“ што је у политици најгоре, али кад вам дође „или-или“ онда не можете више бити између, јер између више нема ничега и где год станете имате „или-или“. И то је сад ситуација у којој се налази Дачић. А пошто ни он ни партија нису припремљени за ту врсту одлуке, он сада врши једно реторичко одлагање пресудне одлуке или пресуде самом себи и свима нама. И то је то што ви питате да ли преговарате. Он каже преговарамо, а ја вам кажем не преговарамо.

Јесте били цинични када сте рекли да вашу анализу ССП-а размотри правни тим Јединствене Србије?

Па, рачунам да неко ко толико иде у Европу ипак зна где иде, онда мора да има велики ансамбл тих експерата који га брифују. Значи то је било крајње озбиљно.

Да ли је одлука Кркобабића да не закаже седницу Скупштине о Косову значи да више нема могућности вашег договора са њима?

Нема „меког“ начина да се Бриселу и САД каже "не"

Пише: Слободан Самарџић
петак, 20 јун 2008 21:45

То нема везе. Кад кажете Кркобабић одлучио, то ми делује стравично. То је стање у коме се држава налази. У крајњој линији није он ништа одлучио. За нас је било довољно што је он онако вехементно и глупо, истовремено, одбацио нашу анализу његовог захтева о пензијама. То је довољно за нас да са њиме више не разговарамо зато што тај човек тражи немогуће од ове државе и треба да га је срам и стид да тражи од државе да му сада да 100 милијарди динара да он реши проблем својих пензионера. У време када је он био шеф пензијског фонда или како се то звало, тада су људи масовно ишли у превремене и инвалидске пензије и пљачкали ову државу. А то им је држава омогућила и Кркобабић. Сад тражи да се те пензије и ти пензионери изједначе са просечним платама у Србији. Њему је дата анализа и он је рекао да он то иначе све зна, а ако све зна онда је срамота што је то тражио од ове државе. Дакле, не од Коштунице и од потенцијалних коалиционих партнера, него од ове државе.

Да ли ће на седници Председништва ДСС-а бити донета одлука да се прекину преговори и тако дате „алиби“ СПС-у пред њиховим чланством да сте ви одустали од коалиције, а не они?

Такве дефинитивне и неопозиве одлуке никада се не доносе. Могу да кажем само шта лично желим.

А шта лично желите?

Па лично желим да их више не видим. Ја не могу Дачића да избацитим из преговора, ја могу једино из свог стана да га избацитим, и учинио бих то. Али није мој стан моја држава, моја држава је нешто где морам објективно да одлучујем.

Али, ако сматрате да тог човека није добро пустити у свој стан, како онда можете да сматрате да је добро пустити га у владу? Ако сумњате у Дачићеве квалитете зашто хоћете да правите владу са њим?

Ја не сумњам у његове квалитете, ја сумњам у његове добре намере.

Нема „меког“ начина да се Бриселу и САД каже "не"

Пише: Слободан Самарџић
петак, 20 јун 2008 21:45

Утолико горе.

Ви имате објективну ситуацију и принуду да правите владу са људима за које сумњате да имају добре намере. И могу вам рећи, не би ми било први пут. Кад сам урадио једном, урадићу и други пут.

Је л` ви не учите на грешкама?

Учим приватно, али јавно морам да имам другу врсту координата у деловању.

Веља Илић је претио Дачићу да ће активирати аферу „Кофер“. Да ли је у реду да то каже човек који годинама седи у власти и да ли то значи да знате нешто а ћутите и да бисте ћутали да је Дачић ушао са вама у владу?

Ми се не договарамо око изјава. Не можемо да стојимо иза сваке изјаве сваког човека.

Али ја вас питам о ономе што произилази из Илићеве изјаве, а то је да нешто знате и да ћутите и да ћете то активирати ако не уђе са вама у владу.

Ако мене питате ја не знам ништа о коферу и Дачићу.

Да ли верујете социјалистима за договор око Београда чврст?

Па, верујем са великом вероватноћом. Тај социјалиста Антић је изјавио да је све у реду.

И Мркоњић је прекјуче рекао да преговара само са вама.

Нема „меког“ начина да се Бриселу и САД каже "не"

Пише: Слободан Самарџић
петак, 20 јун 2008 21:45

У прави сте, али верујем, како сам рекао, са великом вероватноћом. Не могу све да сумњичим зато што Дачић умире између два пласта сена.

(Политика 20.06.2008)